

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správa o vzdelávacej politike

*Národná správa o naplňaní cieľov pracovného programu Európskej
komisie Vzdelávanie a odborná príprava 2010*

BRATISLAVA, APRÍL 2007

KAPITOLA 1: PREZENTÁCIA NÁRODNEJ STRATÉGIE PRE CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE

1.1. Súčasný stav :

1.1.1 Zavedenie stratégie pre celoživotné vzdelávanie

Slovenská republika (ďalej len SR) do konca roka 2006 nemala stratégiu celoživotného vzdelávania (ďalej len „CŽV“) a celoživotného poradenstva (ďalej len „CŽP“). Tento stav nezodpovedal oprávneným záujmom občanov a zamestnávateľov, verejnej správy na všetkých jej úrovniach a vzdelávacích inštitúcií, teda štyrom najdôležitejším aktérom v oblasti rozvoja ľudských zdrojov a zamestnanosti. V apríli 2007 vláda SR schválila *Stratégiu CŽV a CŽP*, ktorú predložil minister školstva a ktorá definuje implementačné postupy a nositeľov úloh do roku 2015.¹

1.1.2 Plány na budúce úpravy, kompletizáciu alebo modifikáciu stratégie

V záujme zabezpečenia budúcich úprav a modifikácií *Stratégie CŽV a CŽP*, ktoré si situácia vyžiada a v záujme jej postupnej kompletizácie a udržateľnosti, Ministerstvo školstva SR v septembri 2007 vypracuje a prijme plán na implementáciu *Stratégie CŽV a CŽP*, ktorý určí postupy napĺňania hlavného cieľa, priorít a špecifických cieľov a identifikuje zdroje. Zároveň bude v jeseni 2007 Ministerstvom školstva SR predložený návrh zákona o CŽV, ktorý bude rámcovým právnym predpisom upravujúcim celoživotné vzdelávanie v SR. V priebehu roka 2008 Ministerstvo školstva SR v spomenutých intenciách plánuje tieto kompletizačné kroky :

- zaviesť uznávanie výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa ustanovením národnej autority, ktorá bude autorizovať fyzické a právnické osoby na overovanie výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa za účelom nadobudnutia čiastkovej alebo úplnej kvalifikácie a priame uznávanie výsledkov neformálneho vzdelávania prostredníctvom akreditovaných programov neformálneho vzdelávania v modulárnej podobe s prideleným počtom kreditov;
- zaviesť systém riadenia kvality CŽV a CŽP prostredníctvom funkcií národnej autority oprávňujúcich certifikovať vzdelávacie ustanovizne, akreditovať programy neformálneho vzdelávania v modulárnej podobe s pridelením kreditov jednotlivým modulom; certifikovať lektorov a manažérov neformálneho vzdelávania a kariérových poradcov.

Kompletizáciou *Stratégie CŽV a CŽP* bude i plánovaný systém priebežného monitorovania a prognózovania vývoja vzdelávacích potrieb za účelom vytvorenia podmienok pre občanov, zamestnávateľov, verejnú správu a vzdelávacie inštitúcie, ktorí budú môcť reagovať na meniace sa potreby trhu práce a zavedenie informačného systému pre celoživotné vzdelávanie a celoživotné poradenstvo.

1.1.3 Prekážky pri zavádzaní stratégie

Prekážky, ktoré sa očakávajú pri zavádzaní stratégie, spočívajú najmä v rezistencii formálneho systému voči uznávaniu vzdelávania získaného v neformálnom systéme, ale aj v nezaujíme

---

¹ <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/72D2F96631133B00C12572BA002D7D25?OpenDocument>

decíznej sféry vytvoriť podmienky pre implementáciu inovatívnych prvkov do neformálneho systému a odpor formálneho systému vzdelávania akceptovať tieto prvky.

1.2. Komplexnosť, koherencia a relevantnosť:

1.2.1 Pokryté systémy a úrovne vzdelávania a odbornej prípravy

Najvýznamnejším dôvodom vzniku *Stratégie CŽV a CŽP* bola potreba systémovo zastrešiť existujúce subsystémy vzdelávania (formálne, neformálne vzdelávanie a informálne učenie sa), vzájomne ich otvoriť a prepojiť do funkčných vzťahov doplnených celoživotným poradenstvom tak, aby spĺňali reálne potreby občanov, zamestnávateľov, verejnej správy a vzdelávacích inštitúcií. Realizácia cieľov stratégie uľahčí prístup k vzdelávaniu, nadobúdaniu nových kvalifikácií a k zamestnanosti počas celého aktívneho života občanov. Stratégia sa týka základných škôl, stredných škôl, vysokých škôl, ďalšieho vzdelávania a vzdelávania dospelých.

1.2.2 Výzvy, na ktoré sa stratégia zameriava

Fundamentálnou výzvou stratégie je dobudovanie systému CŽV a systému CŽP tak, aby systém uľahčil občanom prístup k opakovanému a pružnému nadobúdaniu nových kvalifikácií prostredníctvom kvalitného vzdelávania získaného okrem formálneho aj v neformálnom systéme vzdelávania a v systéme informálneho učenia sa. Ďalšími výzvami sú riešenie situácie ohľadom nízkeho počtu dospelých zúčastňujúcich sa ďalšieho vzdelávania a vysoká nezamestnanosť mladých ľudí.

Dôkazovou základňou pre identifikovanie takejto výzvy boli SWOT analýzy rezortu školstva, ktoré poukázali na skutočnosť, že vzdelávací systém a poradenstvo v posledných desaťročiach nedostatočne reaguje na potreby trhu práce v SR a prejavuje sa hlavne :

- absenciou otvoreného systému celoživotného vzdelávania pre trh práce;
- nedostatočnou schopnosťou formálneho systému vzdelávania pružne reagovať na vzniknuté potreby nových kvalifikácií vytvorením a zavedením nových učebných a študijných odborov;
- vzájomnou uzavretosťou medzi formálnym a neformálnym systémom vzdelávania;
- absenciou uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania na účely nadobudnutia kvalifikácie;
- štátom nedostatočne garantovanou kvalitou neformálneho vzdelávania;
- absenciou priebežného monitorovania a prieskumu vzdelávacích potrieb na úrovni štátu;
- absenciou systému celoživotného poradenstva pre všetky fázy vzdelávania a aktívneho života človeka;
- nedostatočne prehľadným a efektívnym spôsobom financovania formálneho a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa;
- nedostatočným rozvojom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie.

1.2.3 Priority pokiaľ ide o aktivity a rozvoj politiky v rámci stratégie vzhľadom na výzvy

- zabezpečenie kvality a otvorenosti systému CŽV a CŽP;
- monitorovanie a prognózovanie vzdelávacích potrieb občanov a zamestnávateľov;

- priepustnosť medzi systémom formálneho a neformálneho vzdelávania;
- uznávanie výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa;
- poskytovanie komplexných informačných služieb pre CŽV a CŽP, efektívne investovanie do týchto oblastí a rozvoj *učiacich sa regiónov*;
- efektívne plánovanie a čerpanie prostriedkov štrukturálnych fondov na dobudovanie a rozvoj systémov CŽV a CŽP;
- rozvoj kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie.

1.3. Hlavné politické opatrenia:

1.3.1 Hlavné politické opatrenia v rámci stratégie a ich vzájomný súvis

- prijatie zákona o CŽV Národnou radou SR;
- ustanovenie národnej autority, ktorá bude autorizovať fyzické a právnické osoby na overovanie výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa;
- vytvorenie Národného kvalifikačného rámca a Národnej sústavy kvalifikácií.

Zákon o CŽV bude upravovať vzťahy medzi formálnym vzdelávaním, neformálnym vzdelávaním a informálnym učením sa a upravovať podmienky činnosti systému CŽV v SR prostredníctvom jeho zložiek. Zákon o celoživotnom vzdelávaní navrhne, aby úlohy tvorby a zavádzania metodiky, kontroly kvality a riadenia uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa plnila národná autorita – Ministerstvo školstva SR.

Legislatívny zámer zákona predpokladá, že uznanie výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa uskutoční overením - porovnaním kvalifikačných požiadaviek na výkon určitých konkrétnych pracovných činností v národnej sústave kvalifikácií so skutočne dosiahnutou a preukázanou úrovňou vedomostí, zručností a kompetencií žiadateľa skúškou u autorizovanej osoby.

1.3.2 Náčrt opatrení na podporu pokroku pri dosahovaní benčmarkov EÚ vrátane národných cieľov v týchto oblastiach

SR dosahuje v porovnávacích ukazovateľoch výborné výsledky v dvoch EÚ benčmarkoch : (1) znížiť do roku 2010 priemerný podiel ľudí predčasne ukončujúcich školskú dochádzku pod 10% z celkového počtu; (2) dosiahnuť do roku 2010 minimálne 85% - ný podiel 22 ročných občanov s ukončeným stredoškolským vzdelaním. Zároveň zaznamenala v rokoch 2000 – 2003 najvyšší nárast absolventov matematiky, vedných disciplín a technických vied v rámci EÚ.^{II}

Nedostatočné výsledky SR naopak zaznamenala v hodnotení čitateľskej gramotnosti vo výskume vedomostí a zručností 15-ročných žiakov (PISA), ktorý prebiehal v krajinách OECD a partnerských krajinách a v rámci benčmarku EÚ týkajúceho sa účasti dospelých na celoživotnom vzdelávaní.^{III}

Opatrenia, ktoré podporia pokrok pri dosahovaní benčmarkov EÚ, sú zamerané predovšetkým na rozšírenie možností účasti na vzdelávaní (najmä neformálne vzdelávanie) aj na základe poskytovania informácií o možnosti vzdelávať sa pre konkrétne pracovné miesta.

^{II} Zdroj : Progress towards the Lisbon objectives in education and training – Staff working document of the EC – Report 2006

^{III} Tamže

Opatrenia ďalej podporia kvalitu vzdelávania a uznávanie jeho výsledkov na porovnateľnej úrovni s formálnym vzdelávaním. Národným cieľom v rámci benchmarku k CŽV z dokumentu Rady EÚ č. 8486/03 EDUC 73 je dosiahnuť do roku 2015 účasť 25-64 ročných na celoživotnom vzdelávaní v Slovenskej republike vo výške 15 %.

Rámcom pre tieto opatrenia je pripravovaný zákon o celoživotnom vzdelávaní.

1.3.3 Alokácia zdrojov na hlavné politické opatrenia, vrátane národných cieľov v súvislosti s efektívnejším využitím fondov a využitím fondov EÚ na podporu celoživotného vzdelávania

Podstatou financovania neformálneho vzdelávania v SR bude zavedenie nástrojov financovania, ktoré berú do úvahy kritériá : miera náročnosti na verejné zdroje, administratívna náročnosť zavedenia a realizácie, princíp viaczdrojovosti vrátane zabezpečenia podielu účastníka neformálneho vzdelávania, transparentnosť, kontrolovateľnosť a miera zneužitia. Na financovanie neformálneho vzdelávania by mohli byť taktiež využité prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ, predovšetkým Európskeho sociálneho fondu. (Informácie o využití týchto finančných prostriedkov v programovom období 2004-2006 sú poskytnuté v prílohe.)

1.3.4 Opatrenia na zmenu postojov k vzdelávaniu,

Zmenu postojov k vzdelávaniu chce *Stratégia CŽV a CŽP* dosiahnuť zmenou paradigmy postojov občanov k vlastnému vzdelávaniu prostredníctvom nástrojov zrovnoprávňujúcich neformálne vzdelávanie s formálnym. Touto formou, zabezpečujúcou zjednodušenie prístupu občanov k vzdelávaniu, jeho priblíženie k občanovi, rozšírenie možností vzdelávania v inštitúciách ďalšieho vzdelávania, možnosť rozdelenia procesu vzdelávania na viaceré úseky podľa individuálnej potreby a v neposlednom rade zvýšenou kvalitou a nástrojmi kontroly úrovne vzdelávania sa dosiahne žiaduci pozitívny posun v postojoch občanov, zamestnancov i zamestnávateľov k vzdelávaniu.

1.3.5 Posilnenie vecne podložených politík, uplatňovanie kultúry hodnotenia a podpora inovácie vo vzdelávaní a odbornej príprave

Špecifickým cieľom *Stratégie CŽV a CŽP* je zaviesť informačné služby pre celoživotné vzdelávanie a vytvoriť podmienky pre zavádzanie inovácií do vzdelávania aj využitím princípu *učiacich sa regiónov*. Konkrétne vytváraním predpokladov pre vznik *učiacich sa regiónov*, kde regionálne siete rozličných inštitúcií vytvárajú na mieru šité služby a pre projekty poskytovania celoživotného poradenstva a celoživotného vzdelávania, vrátane realizácie programov typu „druhej šance“. Tieto siete by mali prispieť k trvalému uspokojovaniu potrieb jednotlivcov i všetkých miestnych a regionálnych činiteľov v oblastiach CŽV a CŽP. SR stojí na začiatok budovania informačného systému o celoživotnom vzdelávaní, obsahujúceho podrobné aktuálne informácie o sieti inštitúcií, o programoch, lokálnych a regionálnych podmienkach a prístupe k poradenstvu.

1.3.6 Opatrenia zamerané na potreby znevýhodnených ľudí

Stratégia obsahuje návrh efektívneho poradenského systému, ktorý pokrytie záujmy a požiadavky cieľových skupín každého veku a stavu (i ľudí s postihnutím a imigrantov).

Poradenský systém znamená dostupnosť kvalitných služieb pre deti, mládež i dospelých, zapojených do systému formálneho vzdelávania i mimo neho, nezamestnaných i zamestnaných, pre rôzne typy skupín znevýhodnených na trhu práce, ale súčasne i pre záujemcov z väčšinovej spoločnosti.

1.4. Rozvoj, implementácia a zverejňovanie stratégie:

1.4.1 Mechanizmy koordinácie a konzultácie pri zapojení všetkých príslušných zainteresovaných strán

Ministerstvo školstva SR ako ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za celoživotné vzdelávanie bude koordinovať realizáciu konkrétnych opatrení a pripraví v spolupráci s dotknutými ministerstvami, štátnou správou, samosprávou, sociálnymi partnermi postupnosť krokov, ktorými sa bude stratégia uvádzať do života. V rámci ministerstva bol vytvorený samostatný odbor pre CŽV ako odpoveď na všetky aktuálne zámery európskych politik v oblasti vzdelávania a z dôvodu potreby existencie rezortného útvaru koordinujúceho predmetnú agendu.

1.4.2 Implementačné opatrenia vrátane publicity a zverejňovania

Ministerstvo školstva SR získalo grant Európskej komisie na implementáciu a publicitu stratégie CŽV na obdobie január 2007– november 2007. Pri plnení záväzkov vyplývajúcich z projektu sa uskutoční pracovný seminár (workshop) zameraný na výmenu poznatkov, skúseností a návrhov expertov z oblasti CŽV a konferencia pre cca 200 účastníkov, na ktorej budú odbornej verejnosti predložené ciele, zámery a úlohy *Stratégie CŽV a CŽP* a na ktorej budú prediskutované kroky na jej implementáciu.

Plánovanou aktivitou v rámci grantu je i vydanie odbornej tematickej publikácie. Ministerstvo školstva SR bude na svojej internetovej stránke zverejňovať všetky aktuálne informácie, materiály a pod., ktoré budú súvisieť s implementáciou *Stratégie CŽV a CŽP* do praxe. Pravidelne uskutočňované tlačové besedy ministra školstva budú slúžiť tomuto zámeru podľa potreby.

Medzi implementačné opatrenia a impulzy možno zaradiť i *Národný program pre učiace sa regióny*, ktorý bude na základe plánu hlavných úloh Ministerstva školstva SR predložený a schválený v druhej polovici roku 2007. V ňom budú nastolené také mechanizmy, aby si *učiace sa regióny* prispôbili stratégiu CŽV a CŽP vlastným podmienkam a potrebám a implementovali ju najvhodnejšou formou.

KAPITOLA 2: IMPLEMENTÁCIA TRANSVERZÁLNYCH POLITICKÝCH CIELOV

2.1 Zavedenie národného kvalifikačného systému a rámca

Na základe návrhu realizačného postupu pre implementáciu Európskeho kvalifikačného rámca v podmienkach SR, ktorý predkladá Ministerstvo školstva SR a ktorý vláda SR prerokuje v máji 2007, národné ministerstvá zodpovedné za kvalifikácie (Ministerstvo školstva SR a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR) zdefinujú a rozhodnú o rozsahu národného kvalifikačného rámca pre Slovenskú republiku (konkrétne ktoré systémy a podsystémy budú pokrývať konkrétne zodpovedné orgány).

S aktívnou podporou vlády SR sa posilní nielen spolupráca medzi ministerstvami a inštitúciami trhu práce, ale vytvorí sa aj väčšia koherencia medzi jednotlivými oblasťami Lisabonského procesu a programu *Vzdelávanie a odborná príprava 2010*, čo prinesie dôležitý synergický efekt.

Na tejto báze bude možné zo strany Ministerstva školstva SR pristúpiť k vytvoreniu Národnej sústavy kvalifikácií a zo strany Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR k tvorbe Národnej sústavy povolání včlenených do Národného kvalifikačného rámca. Národná sústava kvalifikácií bude realizovaná a vytvorená prostredníctvom národného projektu spolufinancovaného z Európskeho sociálneho fondu priamym zadáním riešiteľovi.

Základným zmyslom tvorby Národnej sústavy kvalifikácií v SR (hlavne v súvislosti s CŽV) je umožniť oddelenie klasifikačného kritériálneho rámca pre posudzovanie úrovni a druhov získaných kvalifikácií (najmä kompetencií) od miesta a spôsobov dosahovania kompetencií zodpovedajúcich príslušnej kvalifikačnej (referenčnej) úrovni alebo typu kvalifikácie.

To je potrebné dosiahnuť takým spôsobom, aby bolo možné do jednotlivých kvalifikačných úrovni zaradiť nielen existujúce, ale aj novovznikajúce kvalifikácie a vzdelávacie programy. Zmyslom tvorby Národnej sústavy kvalifikácií je aj posudzovanie diagnosticky zistených výsledkov vzdelávania porovnateľných s úrovňou a typom získanej kvalifikácie prostredníctvom týchto programov pre následné vzdelávanie a prípravu a uplatnenie získanej spôsobilosti v oblasti odbornej prípravy. To umožní zaradiť a uznávať aj tie kvalifikácie, ktoré boli získané v iných krajinách a reálne ich potvrdzovať bez ohľadu na miesto a spôsob, kde a ako boli nadobudnuté. Toto uznávanie sa vzťahuje na výsledky formálneho a neformálneho vzdelávania ako aj informálneho učenia sa, t.j. sústavného vzdelávania sa, ktoré nie je zaradené do systému formálneho vzdelávania, napr. podnikové vzdelávanie, skúsenosť získaná praxou, príležitostné učenie atď.

2.2 Identifikácia a uznávanie neformálneho a informálneho vzdelávania

Identifikácia a uznávanie výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho vzdelávania je jednou zo strategických priorít predloženej *Stratégie CŽV a CŽP*. Stratégia navrhuje dve formy uznávania a identifikácie výsledkov vzdelávania v SR:

- Kreditový systém pre programy neformálneho vzdelávania,
- Uznávanie výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa osobám z praxe prostredníctvom ustanovenej národnej autority s vymedzenými kompetenciami.

Nadobudnutie kvalifikácie predpokladá *Stratégia CŽV a CŽP* dvoma cestami: overením vedomostí, zručností a kompetencií nadobudnutých v programoch neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa a uznaním kreditov nadobudnutých v programoch neformálneho vzdelávania (prestupnosť a rovnocennosť formálneho a neformálneho vzdelávania) s prihliadnutím na európske nástroje akými sú EUROPASS, ECTS a ECVET.

Občan, ktorý získa konkrétny počet kreditov za absolvovanie vzdelávacích aktivít v neformálnom systéme vzdelávania, si ich bude môcť akumulovať podľa svojho rozhodnutia, za podpory celoživotného poradenstva si bude môcť modelovať svoje čiastočné a úplné kvalifikácie podľa individuálnej potreby a potreby lokálneho, prípadne regionálneho trhu práce.

Priradenie istého počtu kreditov (napr. 80% na istý počet rokov praxe v odbore, napr. 5 rokov a zvyšné kredity – 20% môže občan získať overením získanej všeobecnej alebo odbornej spôsobilosti skúškou podľa určeného a schváleného hodnotiaceho štandardu u autorizovanej právnickej alebo fyzickej osoby.

2.3 Širokodostupné politiky a systémy celoživotného poradenstva

Systém CŽP sa začal postupne zavádzať od roku 2005 už v základných školách kvalifikovanými výchovnými poradcami. Výchovní poradcovia a triedni učitelia si zvyšujú svoju kvalifikáciu, získavajú nové informácie a skúsenosti prostredníctvom projektu špecializačného inovačného štúdia v jednom, a postupne v ďalších metodicko-pedagogických centrách (vzdelávacie organizácie zriadené Ministerstvom školstva SR). V projekte je spracovaná vysoko aktuálna problematika kariérovej výchovy a kariérového poradenstva, reagujúca na potreby praxe. V rámci pracovného programu 2005-2006 schváleného Európskou komisiou sa realizovali viaceré aktivity na splnenie cieľov Lisabonského procesu. Do slovenského jazyka bola preložená príručka pre tvorcov koncepcií v kariérovom poradenstve. Vychádzajúc z tejto príručky, bol pripravený a zrealizovaný národný projekt Štátneho inštitútu odborného vzdelávania a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR s názvom *Realizácia vzdelávacieho programu Modulárne dištančné vzdelávanie kariérových poradcov pre európsku mobilitu (MODILE-EUROCARCO) modifikované podľa cieľových skupín.*

Hlavnými cieľmi projektu sú :

- inovácia odbornej prípravy a vzdelávania odborníkov špecializujúcich sa na kariérové poradenstvo so zreteľom na európsku dimenziu s cieľom zvýšenia kvalifikácie, adaptability a rozšírenia mobility osôb vstupujúcich na trh práce v oblasti kariérového poradenstva
- skvalitnenie poradenských služieb pri výbere vzdelávania, povolania a zamestnania za účelom zvýšiť vyhliadky zamestnanosti na pracovnom trhu v nadväznosti na zmeny v oblasti kvalifikačných potrieb trhu práce s cieľom pomôcť najmä mladým ľuďom v integračnom procese

Štátny inštitút odborného vzdelávania v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny vypracoval v roku 2005 materiály „Správa o stave kariérového poradenstva v rezorte školstva“ a „Kariérové poradenstvo v rezorte práce, sociálnych vecí a rodiny“. Pri Štátnom inštitúte odborného vzdelávania bol zriadený odbor Centrum kariérového poradenstva (ďalej len „Centrum“). Metodická a vzdelávacia podpora Centra sa zameriava na CŽV a posilňovanie úlohy odborníkov špecializujúcich sa na kariérové poradenstvo na školách a školských zariadeniach prostredníctvom vzdelávacích programov.

Jedným zo špecifických cieľov novovypracovanej a predloženej *Stratégie CŽV a CŽP* je zadať vypracovanie komplexného systému CŽP a vytvoriť podmienky pre budúcu legislatívnu úpravu systému CŽP. Systém CŽP na Slovensku je možné podľa navrhutej stratégie vybudovať spojením jeho samostatne fungujúcich prvkov zastrešených v decíznej sfére na úrovni Ministerstva školstva SR, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva spravodlivosti SR.

2.4 Opatrenia na podporu medzinárodnej mobility

Opatrenia na podporu medzinárodnej mobility realizované v SR zahŕňajú široké spektrum cieľových skupín od praktických stáží žiakov stredných odborných škôl a učilíšť, cez mobility vysokoškolských študentov za účelom štúdia alebo praktických stáží v zahraničí po mobilitu pedagogických pracovníkov predškolských zariadení, základných, stredných a vysokých škôl, školiteľov a iných pracovníkov inštitúcií ďalšieho vzdelávania a manažérov ľudských zdrojov v podnikoch a iných organizáciách. Každoročne ide o vyše tritisíc mobilít zo Slovenska do účastníckych krajín programov.

Mobilita smerom zo SR

Po vstupe SR do EÚ sa podstatne zjednodušila administrácia týchto mobilít, ktoré boli predtým limitované rôznymi obmedzeniami na národnej úrovni (aplikovali ich napr. Veľká Británia a Írsko). Témy projektov a prihlášok vychádzali z potreby podávateľov (organizácií alebo jednotlivcov). Používanie Europassu ako súčasť validácie mobilít bolo teoreticky možné od januára 2005, prakticky sa rozbehlo v druhej polovici r. 2006 a zatiaľ sa nedosiahla uspokojivá miera pridelovania Europassu všetkým účastníkom žiackych a študentských mobilít (pohybuje sa okolo 20% všetkých realizovaných mobilít v r. 2005-2006). Národná kancelária Programu celoživotného vzdelávania v rámci informačnej kampane na prípravu projektov upozorňuje všetkých záujemcov na potrebu využívania tohto nástroja a v roku 2007 chystá aj spoločný seminár s Národným strediskom Europass na podporu jeho využívania.

Národné stredisko Europass

Činnosti Národného strediska Europass vychádzajú z výziev a odporúčaní Európskej Komisie, osobitne na rok 2005 a 2006. Rok 2005 bol špecifický pre úvodný charakter iniciatívy Europass, všetky aktivity boli smerované na propagáciu a činnosti spojené s ňou. V roku 2006 sa do propagácie tematicky zapojili aj Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny SR, tiež na základe výzvy Európskej komisie. Vzhľadom na to, že rok 2006 bol Európskym rokom pre zvýšenie pracovnej mobility v rámci členských štátov Európskej únie, táto iniciatíva bola zapracovaná do plánu činnosti na rok 2006, ktorý bol schválený aj Európskou komisiou. Na základe výzvy a odporúčaní Európskej komisie vykonalo Národné stredisko Europass v roku 2005 a 2006 nasledovné aktivity vedúce k zvýšeniu informovanosti o jeho činnosti a funkcii:

Edičná činnosť : V roku 2005 boli vydané 3 publikácie Europass, a to:

1. Europass - Základná dokumentácia;
2. Europass – Uznávanie dokladov o vzdelaní v Slovenskej republike;
3. Europass – Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 2241/2004/ES z 15. decembra 2004 o jednotnom rámci Spoločenstva pre transparentnosť kvalifikácií a schopností (Europass) – O vysokoškolskom štúdiu v Slovenskej republike a v členských štátoch Európskej únie.

Diseminačná činnosť Národného strediska Europass : Stredisko zorganizovalo celoslovenský odborný seminár, ktorý sa uskutočnil v máji 2005 a bol venovaný témam:

1. Postavenie vysokých škôl v procese uznávania dokladov o vzdelaní;
2. Od Bologne k Bergenu;
3. Europass;
4. Uznávanie dokladov o vzdelaní po vstupe SR do EÚ.

Semináre a publikácie vznikli na základe finančnej podpory Európskej komisie.

Euroguidance centrum SR

Euroguidance centrum SR zabezpečuje účasť Slovenskej republiky v informačnom portáli PLOTEUS. Portál z oblasti univerzitného vzdelávania a podpory mobility je partnerským portálom ku portálu EURES. Na národnej úrovni centrum zabezpečuje aj jeho marketing a zúčastňuje sa národných veľtrhov štúdia a práce v zahraničí. Špeciálna sekcia portálu sa venuje možnostiam financovania európskej mobility prostredníctvom grantov. Tejto oblasti sa týka aj najviac individuálnych otázok spracovávaných centrom. Za príspevok k podpore systémov sa môže považovať účasť v dvoch pilotných projektoch, kde centrum vystupovalo v úlohe národného koordinátora. Projekt Guidenet sa zaoberal podporou vstupovania slovenských expertov do európskej siete pre celoživotné poradenstvo. Projekt Fit for Europe testoval realizáciu mnohojazyčného portálu pre podporu európskej dimenzie v poradenských službách a podporu európskej mobility. Podpora iniciatívy EUROPASS je štandardnou súčasťou aktivít Euroguidance centra pri jeho vystúpeniach na národnej alebo medzinárodnej úrovni.

KAPITOLA 3: IMPLEMENTÁCIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV V POČIATOČNOM VZDELÁVANÍ, VO VYSOKOŠKOLSKOM VZDELÁVANÍ, ODBORNOM VZDELÁVANÍ A PRÍPRAVE, VZDELÁVANÍ DOSPELÝCH

3.1 Počiatočné vzdelávanie, vysokoškolské vzdelávanie, odborné vzdelávanie a príprava, vzdelávanie dospelých:

3.1.1 Správa, riadenie a vedenie vzdelávacích inštitúcií a inštitúcií odbornej prípravy

Školský systém v Slovenskej republike má tri základné stupne škôl: primárny, sekundárny a terciárny. Štruktúru výchovno-vzdelávacej sústavy určujú zákony, vykonávacie predpisy a vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky, ktoré upravujú a stanovujú podrobnosti fungovania jej jednotlivých častí.

Školská sústava predstavuje súbor všetkých školských inštitúcií poskytujúcich na seba naväzujúce stupne vzdelania, ich fungovanie a prostriedky (vrátane legislatívnych), ktoré v krajine zabezpečujú vzdelávanie. Školský systém je sústava inštitúcií tzv. formálnej a neformálnej edukácie, ktoré riadi a spravuje Ministerstvo školstva SR.

Zriaďovateľské právomoci voči materským a základným školám plní samospráva (obce), voči stredným školám samospráva (vyššie územné celky). Do výkonu ich jednotlivých úloh nezasahuje orgán štátnej správy. Ten iba kontroluje dodržiavanie výkonu zákonnej moci. Financovanie školstva je v pôsobnosti samosprávy: obce financujú materské školy a základné školy a úrady samosprávnych krajov financujú stredné školy. Financovanie je realizované z Ministerstva financií SR cez Ministerstvo školstva SR na školské samosprávy. Typ financovania je normatívny na jedného žiaka. Z organizačného hľadiska v rámci správy, riadenia a vedenia vzdelávacích inštitúcií a inštitúcií odbornej prípravy nedošlo v rokoch 2005 až 2006 v SR k zásadným zmenám. (Bližšie informácie o správe, riadení a vedení vzdelávacích inštitúcií a inštitúcií odbornej prípravy v správou monitorovanom období sú poskytnuté v prílohe.)

3.1.2 Stimulovanie súkromných investícií od podnikov, domácností a jednotlivcov

V oblasti stimulovania súkromných investícií je možné z obdobia, ktoré správa pokrýva, spomenúť tieto dva pozitívne príklady, ktoré sú predstavené v prílohe správy.

Z uvedených dvoch príkladov je zrejmé, že solventný súkromný zriaďovateľ prispieva k zvýšeniu úrovne vzdelávania na Slovensku, nakoľko súkromná iniciatíva prináša inovácie a efektivitu a aj konkurenciu v tradičných metódach, v spôsobe a formách riadenia. Je preto potrebné zintenzívniť snahu pri zabezpečovaní podmienok pre stimulované súkromných investícií do sféry vzdelávania zo strany kompetentných národných inštitúcií.

Vysoké školy si na základe platnej legislatívy v posledných rokoch zakladali nadácie, cez ktoré je možné sa uchádzať o asignáciu 2% z daní právnických a fyzických osôb. Daňovník – fyzická osoba alebo právnická osoba sú oprávnené vyhlásiť v daňovom priznaní alebo v osobitnom vyhlásení, že podiel zaplatenej dane do výšky 2 % sa má poukázať nimi určenej právnickej osobe. Takto získané finančné prostriedky je následne možné investovať do rozvoja vysokej školy.

Aktuálne pripravovaná novela zákona o vysokých školách č. 172 / 2002 umožní, aby finančné prostriedky vložené podnikateľským sektorom do spoločných výskumných projektov s vysokými školami (základný a aplikovaný výskum, experimentálny vývoj, centrá excelentnosti, technologické inkubátory) a do ďalšieho vzdelávania zamestnancov boli odpočítateľnou položkou, najviac 2 % zo základu pre výpočet dane z príjmov. Zákon zadefinuje centrá excelentnosti ako možnú súčasť vysokej školy.

3.1.3 Rozšírenie prístupu a zlepšenie spravodlivosti pokiaľ ide o participáciu, zaobchádzanie a výsledky, najmä pre znevýhodnených ľudí (napr. migranti, národnostné menšiny, ľudia s postihnutím)

V Slovenskej republike sa zrealizovali pilotné projekty pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, predovšetkým zavedenie funkcie asistenta učiteľa pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Od 1. júna 2004 sa žiakom stredných škôl vrátane žiakov špeciálnych škôl zo sociálne znevýhodneného prostredia (hmotná núdza alebo životné minimum) poskytujú „sociálne“ štipendiá vo výške závisiacej aj od ich vzdelávacích výsledkov. Štipendiá sú zabezpečované v súlade s vyhláškou ministerstva školstva o poskytovaní štipendií žiakom stredných škôl a špeciálnych škôl. Boli prijaté opatrenia pre minoritné jazykové skupiny, ktoré prostredníctvom doplnkových školení slovenského jazyka ako vzdelávacieho jazyka zrovnoprávňujú deti prisťahovalcov a utečencov v oblasti prístupu ku vzdelaniu. Predmetné iniciatívy vychádzali z Národného akčného plánu Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 (2005)^{IV} a Koncepcii migračnej politiky SR na podmienky v rezorte školstva (2005)^V.

Rozšírenie prístupu a zlepšenie spravodlivosti pokiaľ ide o participáciu, zaobchádzanie a výsledky vzdelávania, najmä pre znevýhodnených ľudí sa v podmienkach vysokých škôl realizovalo na základe existencie vzdelávacích centier pre ľudí s postihnutím na troch vysokých školách SR.

^{IV} http://www.orgovanova.vlada.gov.sk/data/att/3425_subor.rtf

^V <http://www.minedu.sk/index.php?rootId=360>

Tieto centrá sú financované z prostriedkov verejných financií na základe financovania rozvojových projektov vysokých škôl – ide o tzv. „unikátne pracoviská“. Zároveň je podporované využívanie informačných technológií ako prostriedku pre študentov so zdravotným postihnutím. Táto oblasť sa zameriava na projekty s konkrétnym využívaním informačných technológií v pedagogickom procese s osobitným dôrazom na študentov so zdravotným postihnutím a vytvorením zodpovedajúcich podmienok štúdia vzhľadom na ich špeciálne študijné potreby.

3.1.4 Opatrenia zamerané na rodové aspekty vo vzdelávaní a odbornej príprave

3.1.5 Uplatňovanie prístupov založených na princípe výsledku vzdelávania pri definovaní a navrhovaní cieľov vzdelávania a odbornej prípravy, noriem a osnov, a ich relevantnosť vzhľadom na potreby spoločnosti a ekonomiky

Jednou zo strategických osí *Stratégie CŽV a CŽP* v SR je zmena paradigmy hodnotenia výsledkov vzdelávania založeného na meraní vstupov (dĺžka vzdelávania) na meranie výstupov (výsledok vzdelávania tzv. „*learning outcome principle*“), ktorý vyhovuje aj pre uznanie výsledkov v informálnom učení.

3.1.6 Systémy zabezpečovania kvality

Od 1. 2. 2006 je v platnosti vyhláška Ministerstva školstva SR o štruktúre a obsahu správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení. Predmetná vyhláška sa zameriava na problematiku spracúvania, predkladania, prerokovania a schvaľovania správy o výchovno-vzdelávacom procese. Cieľom správy, ktorú musí vypracovať riaditeľ školy a následne zriaďovateľ schváliť, je získať ucelený pohľad na riadenie, podmienky a úroveň výchovy a vzdelávania školy. Správa sa tak stáva základným dokumentom, ktorý školu charakterizuje navonok, pričom sa uplatňuje vlastné hodnotenie podmienok, priebehu a výsledkov výchovy a vzdelávania. Ukazovateľmi kvality priebehu a výsledkov výchovno-vzdelávacieho procesu sú kvalita vyučovania učiteľmi, kvalita učenia sa žiakov, ako aj vzájomné vzťahy medzi školou a žiakmi, rodičmi a ďalšími fyzickými a právnickými osobami, ktoré sa na výchove a vzdelávaní v školách podieľajú.

3.1.7 Rozvoj vzdelávacích partnerstiev so zainteresovanými stranami (tvorcami politiky na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, sociálnymi partnermi, vzdelávanými a zástupcami občianskej spoločnosti)

Pôsobenie a príchod strategických investorov predovšetkým v oblasti automobilového priemyslu vytvára väzbu odborného vzdelávania a prípravy (ďalej len „OVP“) priamo na výučbu nových pracovných postupov a technológií, ktoré absolvent OVP môže využiť bezprostredne po ukončení školy u zamestnávateľa, čo výrazne prispieva k atraktivite OVP. Príkladom dobrej praxe je Protokol o francúzsko - slovenskom partnerstve a spolupráci v odbornom vzdelávaní s PSA Peugeot Citroën, podpísaný dňa 12. mája 2005. Súčasťou spolupráce je aj odborná a pedagogická príprava slovenských pedagógov a špecialistov v oblasti výučby technických predmetov tak, aby boli slovenské školy odborne pripravené a schopné poskytovať kvalitné CŽV v oblasti automobilového priemyslu.

V rámci prípravy nových študijných programov trojstupňového štúdia sa realizovali dialógy medzi akademickými obcami VŠ a subjektmi spoločenskej praxe. Tento proces je neukončený-neustále dochádza k úpravám obsahom študijných programov predovšetkým v technicky orientovaných odboroch. Realizuje sa to vždy na základe impulzov z priemyselnej praxe.

3.2 Počiatočné vzdelávanie vrátane predškolskej výchovy:

3.2.1 Zvyšovanie investícií a posilňovanie predškolskej výchovy

Materské školy v SR sú v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a neštátne materské školy sú financované z podielových daní samosprávy, štát financuje len špeciálne materské školy pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (zdravotne postihnuté deti), ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti štátu prostredníctvom krajských školských úradov. Zvyšovanie investícií a posilňovanie predškolskej výchovy je v kompetenciách subjektov, ktoré materské školy zriaďujú.

Vláda SR vo svojom programovom vyhlásení počíta s podporou a posilňovaním predškolskej výchovy a prípravy detí. Posúdi vyňatie materských škôl zo zákona o školských zariadeniach a ich zaradenie do školského zákona ako prvý stupeň školského systému.

Vláda pritom vychádza z poznania, že materská škola je nezastupiteľná pri príprave detí po stránke rozumovej, telesnej a socio-emocionálnej. Dôležitú úlohu má pre deti zo sociálne slabšieho rodinného prostredia a pre deti so špeciálnymi potrebami. V záujme naplnenia svojho Programového vyhlásenia vláda svojim uznesením č. 222/2007 rozhodla, že predškolské zariadenia budú v novom zákone o výchove a vzdelávaní definované ako škola a zaškolenie 5-ročných detí v predškolských zariadeniach bude bezplatné^{VI}.

3.2.2 Modernizácia školských osnov a úprava hodnotenia (okrem iného zameranie sa na výsledky vzdelávania a získavanie kľúčových kompetencií)

Slovenská republika momentálne stojí na prahu obsahovej reformy vzdelávania a kurikulárnej reformy. Cieľom reformy je vytvoriť priestor pre tvorivú prácu pedagógov, pre posilnenie výchovy, pre zdokonalenie komplexného rozvíjania poznávacích funkcií žiakov. Obsahová a kurikulárna reforma je časťou globálnych reformných snáh, kde ide o zmenu aj metód, foriem, o zmenu prípravy učiteľa, o zmenu školskej politiky (financovania, status učiteľa, vzdelania a pod.) a o zmenu podmienok, riadenia systému edukácie. Cieľom je zlepšiť kvalitu a efektívnosť výchovy a vzdelávania detí a mládeže v rámci primárneho a sekundárneho vzdelávania, dosiahnuť vyššiu otvorenosť vzdelávacieho systému voči deťom a mládeži a zabezpečiť rovnosť prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu pre každého.

Reforma vytvorí dvojúrovňový systém vzdelávania na národnom a školskom kurikule. Vytvorí národné kurikulum a školské kurikulum a časové dotácie pre národné (60%) a školské kurikulum (40%). Výber učiva a jeho modernizácia bude rešpektovať zásadu kvalitnej prípravy absolventov pre produktívny život v modernej spoločnosti, zásadu komplexného rozvoja poznávacích funkcií a zásadu „výchovnosti“ vyučovania.

---

^{VI} [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/9FE8C6CF436497CCC12572AB0026D47C/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/9FE8C6CF436497CCC12572AB0026D47C/$FILE/Zdroj.html)

Národné kurikulum bude vychádzať z definovaných výstupných kompetencií v materských školách, na prvom stupni základnej školy, na druhom stupni základnej školy a na výstupe zo stredných škôl. Školy si vypracujú školské kurikulum podľa predmetov a vzdelávacích oblastí, rešpektujúc princípy obsahovej a kurikulárnej reformy. V napojení na predchádzajúce sa bude meniť príprava pedagógov a odborných pracovníkov a zavedie nová úroveň ich celoživotného vzdelávania.

Národné predmetové (vzdelávacie) komisie navrhnu nové osnovy (kurikulum) pre predmety a vzdelávacie oblasti - integrované predmety rešpektujúc kompetencie na výstupoch jednotlivých stupňov škôl. Na základe nových osnov, kompetencií sa vypracujú obsahové a výkonové štandardy pre jednotlivé vyučovacie predmety a vzdelávacie oblasti na výstupoch jednotlivých stupňov škôl. Do obsahu vzdelávania budú výraznejšie zakomponované: vlastenectvo v napojení na identitu občana Európy - multikulturalizmus, jazyková príprava, IKT príprava, komunikačné zručnosti, kritické a tvorivé myslenie.

Okrem týchto aktuálnych aktivít, MŠ SR schválilo nové učebné osnovy pre predmet informatická výchova pre 1. stupeň základnej školy a pre predmet informatika pre 2. stupeň základnej školy. Nové učebné plány, v ktorých sa používajú informačné a komunikačné technológie vo výchovno-vzdelávacom procese boli experimentálne overované na 20 školách v rokoch 2000-2006.

SR uskutočňuje národné testovanie žiakov v rámci ukončovania stredoškolského štúdia a štúdia na základnej škole. Tieto výsledky sú zohľadňované pri prijímaní žiakov na štúdium na vyššom stupni.

3.2.3 Zameranie sa na špecifické vzdelávacie/odborné potreby učiteľov (vrátane predškolskej výchovy) s cieľom pomôcť im vyrovnat' sa s meniacimi sa úlohami v znalostnej spoločnosti

Pedagogickí zamestnanci predškolských zariadení, základných a stredných škôl sú kontinuálne vzdelávaní v organizáciách ďalšieho vzdelávania pedagógov, zriadených ministerstvom, t. j. v metodicko-pedagogických centrách v Slovenskej republike (počet 5), v Štátnom pedagogickom ústave, v Štátnom inštitúte odborného vzdelávania a v školských výpočtových strediskách s podporou a spoluprácou s vysokými školami. Ďalšie vzdelávanie pedagógov, ako súčasť celoživotného vzdelávania, aktuálne reaguje na požiadavky pedagogickej praxe, potreby spoločnosti a ekonomiky a znalostnej spoločnosti.

Metodicko-pedagogické centrá organizovali pre potreby pedagógov v predškolských zariadeniach špecifické vzdelávanie, zamerané na využívanie informačno-komunikačných technológií v pedagogickej praxi, na jazykové vzdelávanie a manažérske kompetencie. Vzdelávania sú priebežne organizované podľa požiadaviek spoločnosti, založenej na vedomostiach.

3.2.4 Opatrenia na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky, na zvýšenie počtu absolventov stredoškolského vzdelávania, na zníženie podielu 15-ročných žiakov so slabými výsledkami v čítaní a na posilnenie štúdia matematiky, techniky a prírodovedných predmetov (tzv. benchmarky EÚ)

Slovenská republika ako členský štát EÚ po prvýkrát čerpala finančné prostriedky z fondov EÚ v oblasti kohéznej politiky na základe dokumentu *Rámcová podpora Spoločenstva* v rokoch 2004 – 2006, t. j. v skrátenom programovom období, ktoré sa pre pôvodné členské štáty EÚ 15 začalo už v roku 2000.

Programové obdobie 2007 – 2013 je teda pre Slovenskú republiku prvým programovým obdobím, v ktorom bude mať možnosť využívať zdroje z fondov EÚ v priebehu celého jeho trvania, a to na základe dokumentu Národný strategický referenčný rámec.

Národný strategický referenčný rámec^{VII} sa vo svojej strategickej prioritě *Ludské zdroje a vzdelávanie* sa v rámci priority *Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť* zameriava na zvýšenie kvality a prístupu k celoživotnému vzdelávaniu s dôrazom na transformáciu obsahu vzdelávania smerom k nadobudnutiu základných zručností a kľúčových kompetencií tak, aby reflektovalo aktuálne a perspektívne požiadavky znalostnej spoločnosti. Merateľnými ukazovateľmi pri hodnotení úspešnosti a pokroku v realizácii opatrení prostredníctvom podpory z prostredia EÚ sú všetky predmetné benchmarky EÚ. Ostatné opatrenia sú zakomponované v iných, tematicky blízkych častiach tejto správy.

3.3 Vysokoškolské vzdelávanie:

3.3.1 Opatrenia na podporu znalostného trojuholníka medzi vzdelávaním, výskumom a inováciami

Vzhľadom na stupeň realizácie reformy vysokého školstva vytýčenej v Konceptii ďalšieho rozvoja slovenského vysokého školstva pre 21. storočie schválenej vládou SR v auguste roku 2000 a legislatívne zakotvene v zákone č. 131/2002 o vysokých školách, možno súčasné obdobie pokladať za jeden z míľnikov na ceste, ktorej cieľom je moderné vysoké školstvo schopné uspokojiť dopyt po kvalitnom vysokoškolskom vzdelávaní tvoriace súčasne základ výskumno-vývojového potenciálu Slovenska.

V najbližších mesiacoch bude potrebné zhodnotiť doterajší priebeh vysokoškolskej reformy a na základe výsledkov tohto zhodnotenia aktualizovať postup ďalšej realizácie opatrení na podporu znalostného trojuholníka medzi vzdelávaním, výskumom a inováciami na vysokých školách. V relatívne krátkom čase sa podarilo podstatne zvýšiť kapacitu slovenského vysokého školstva, a teraz sa prvoradým cieľom stáva zvyšovanie jeho kvality. Kľúčovú a nezastupiteľnú úlohu v systéme kontroly a zvyšovania kvality má dobre fungujúca Akreditačná komisia SR. Jej prvoradým cieľom v najbližšom čase je začatie komplexných akreditácií a naň nadväzujúca ďalšia diverzifikácia vysokých škôl smerom k výskumným univerzitám. Vyčlenenie výskumných univerzít bude dôležitým krokom k tomu, aby sa vysoké školstvo stalo základom výskumno-vývojového potenciálu SR.

Základným prelomom pre zvýšenie podpory znalostného trojuholníka medzi vzdelávaním, výskumom a inováciami bolo prijatie zákona č. 172/2005 o podpore vedy a techniky, kde boli vytvorené všetky podmienky na zvýšenie iniciatívy vysokých škôl pre vykonávanie efektívnej a úspešnej výskumnej činnosti a z nej odvodeného kvalitného vzdelávania. Podpora aktivít v tomto trojuholníku bolo aj podstatné zvyšovanie významu vedeckej činnosti v rámci rozpočtu pre vysoké školy, kde aj v časti vychádzajúcej z hodnotenia pedagogickej činnosti sa tento obnos rozdelil tak, že 85% vychádzalo z pedagogickej výkonnosti a 15% z výskumnej činnosti. Perspektívne sa tento podiel má zvyšovať v prospech výskumu. Tento trend motivuje VŠ k zvýšeniu efektivity a intenzite výskumnej činnosti na VŠ.

---

^{VII} [http://www.rokovanie.sk/appl/material.nsf/0/72B4A570DC9D66B5C125717700444CA3/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovanie.sk/appl/material.nsf/0/72B4A570DC9D66B5C125717700444CA3/$FILE/Zdroj.html)

V roku 2005 bol nárast finančných prostriedkov na vedu na vysokých školách oproti roku 2002 o 12,4% a oproti roku 2002 o 82,5% na hodnotu 1,066 miliardy Sk. V roku 2006 došlo opäť k nárastu oproti roku 2005 o cca 14 %. Podpora vysokoškolského výskumu sa realizovala aj v rámci rozvojových prostriedkov na budovanie unikátnych pracovísk, kde sa využilo počas rokov 2005 a 2006 cca 110 miliónov Sk. Dôležitým medzníkom bolo založenie Agentúru pre výskum a vývoj APVV, ktorá spravuje významnú časť finančných prostriedkov, organizuje výberové konania a je partnerom aj pre zahraničné projekty, podívané vedcami zo SR.

Významná zmena nastala v súvislosti s riadením vedy a výskumu v rámci vysokých škôl zavedením zákona č. 172/2005 do života. Ťažisko sa prenieslo na súťaživé formy získavania grantov a tak aj dostupnosťou pre všetky subjekty vedy a techniky t.j. aj pre vysoké školy. V podmienkach vysokých škôl to vyžaduje vypracovať mechanizmy pre vypracovávanie kvalitných podkladov pre projekty, ktorých súčasťou by mali byť špecialisti v systéme manažmentu VŠ, ktorý by zabezpečovali aj oblasť transferu výsledkov vedy a techniky z akademického prostredia do prostredia praxe. V súčasnosti sa na vysokých školách začínajú tieto tendencie aj postupne realizovať podobne ako je to na univerzitách v krajinách EU.

3.3.2 Akékoľvek ciele v oblasti participácie a opatrenia na ich dosiahnutie

V oblasti štúdia je potrebné ďalej podporovať upevňovanie trojstupňového modelu vysokoškolského vzdelávania. Dôležitou úlohou je propagácia bakalárskeho stupňa v spoločnosti, aby toto vzdelanie bolo vnímané ako ucelené vysokoškolské vzdelanie a jeho absolventi nachádzali adekvátne uplatnenie na pracovnom trhu. Nevyhnutné je tiež ďalej rozširovať dennú formu doktorandského štúdia.

Za evidentnú treba pokladať nutnosť rozšíriť mobilitu študentov a zamestnancov vysokých škôl, a to obidvomi smermi. Teda umožniť viacerým slovenským študentom absolvovať štúdium alebo aspoň časť štúdia v zahraničí a na druhej strane priťahnúť na slovenské vysoké školy viac zahraničných študentov. V tomto smere treba podporiť poskytovanie vysokoškolského vzdelávania na slovenských vysokých školách aj v svetových jazykoch, najmä v angličtine.

SR prešla v rokoch 2005 a 2006 úplným prechodom na vysokoškolské vzdelávania v zmysle Bolonskej deklarácie t.j. 3-stupňové vzdelávanie.

3.3.3 Opatrenia na zvyšovanie excelencie

V tematickej oblasti inovácii a budovania centier excelentného výskumu vysokých škôl sú v SR podporované projekty zamerané na inováciu, resp. budovanie centier excelentného výskumu verejných vysokých škôl. Podpora prebieha na základe usmernenia Ministerstva školstva SR k predkladaniu rozvojových projektov a v súlade s metodikou rozpisu prostriedkov štátneho rozpočtu verejným vysokým školám. A to za podmienky, že zaobstaraná špičková prístrojová a laboratórna technika spolu s ostatnými funkčnými prístrojmi a zariadeniami centra excelentného výskumu bude najneskôr od septembra 2008 využívaná pri riešení projektov aplikovaného výskumu v spolupráci s podnikateľskou praxou a so zmluvne dohodnutým konkrétnym realizátorom výstupov z riešenia, pričom v návrhu projektu musí žiadateľ jasne deklarovať, že výstupy z riešenia budúcich projektov budú využiteľné v priemyselnej alebo spoločenskej praxi alebo bude využívaná pri riešení budúcich excelentných projektov základného výskumu, s ktorými sa unikátne pracovisko vysokej školy zapojí do 7. Rámcového programu EÚ alebo do úloh nových štátnych programov výskumu a vývoja.

3.3.4 Opatrenia na zvýšenie počtu absolventov matematiky, techniky a prírodovedných odborov

Slovenská republika zaznamenala v rokoch 2000 – 2003 najvyšší nárast absolventov matematiky, vedných disciplín a technických vied v rámci EÚ. K tejto problematike sa začal dialóg na úrovni vlády SR, ministerstva financií, ministerstva školstva a Slovenskej rektorskej konferencie o hľadani možnosti podporiť uvedené študijné programy. Za jednu z alternatív podpory technických a prírodovedných študijných odborov je možné považovať definovanie koeficientov ekonomickej náročnosti študijných programov tzv. KEN, ktoré Ministerstvo školstva SR stanovilo a od ktorých sa odvíjajú toky finančných zdrojov na jednotlivé študijné programy.

3.4 Odborné vzdelávanie a príprava a vzdelávanie dospelých

3.4.1 Opatrenia na zlepšenie kvality a atraktivity odborného vzdelávania a prípravy a vzdelávania dospelých

S cieľom zlepšiť kvalitu a atraktivitu OVP Ministerstvo školstva SR v decembra 2006 schválilo „*Vyhodnotenie experimentálne overovaných učebných a študijných odborov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy*“ v zmysle vyhlášky Ministerstva školstva SR o experimentálnom overovaní. Vyhodnotenie obsahuje zoznam učebných a študijných odborov stredných odborných učilíšť a stredných odborných škôl, ktoré sa budú experimentálne overovať v školskom roku 2007/2008. Proces je rozdelený do jednotlivých etáp - predkladanie návrhov na experimentálne overovanie, samotná realizácia experimentálneho overovania, predkladanie priebežného hodnotenia a záverečné vyhodnotenie experimentálneho overovania. Vyhodnotením sa sledujú progresívne trendy v odbornom vzdelávaní a príprave v SR. Hodnotiacia správa sa predkladá krajským školským úradom, Štátnej školskej inšpekcii, Štátnemu inštitútu odborného vzdelávania a Ústavu informácií a prognóz školstva. Výsledky vyhodnotenia sú zároveň prezentované v prílohe Pedagogicko-organizačných pokynov pre školský rok 2007/2008.

3.4.2 Opatrenia na posilnenie prepojenia medzi odborným vzdelávaním a prípravou a potrebami trhu práce vrátane včasnej identifikácie potrebných zručností, zlepšenia relevantnosti osnov a kvalifikácií

Riešením uvedeného problému by podľa aktuálneho postoja zainteresovaných subjektov v SR malo byť zavedenie dvojúrovňového modelu vzdelávacích programov. Základným princípom tohto modelu je deľba zodpovednosti za obsahovú náplň učebných a študijných odborov OVP medzi štátom a školou, ktorá zabezpečuje výchovno-vzdelávací proces. Zavedenie vzdelávacích programov je dôležitým nástrojom na dosiahnutie novej úrovne a rozsahu vzdelávacích výstupov a vzdelávacích aktivít. Vzdelávací program bude predstavovať komplexný program riešenia cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávacieho procesu, stratégií a metód hodnotenia, organizácie a riadenia. Zásadným prínosom takto navrhovanej vzdelávacej politiky bude vytvorenie nového vzťahu medzi centrálnou – štátnou, miestnou – školskou a individuálnou – pedagogickou zodpovednosťou. Štátne vzdelávacie programy budú vymedzovať predstavy štátu o zameraní, obsahu a výsledkoch vzdelávania podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva, správy, kultúry a umenia. Tvorbu, oponentúru, revidovanie a inováciu štátnych programov budú zabezpečovať príslušné ministerstvá prostredníctvom priamo riadených organizácií v spolupráci s odborníkmi vedy a praxe, vrátane pedagogiky a psychológie.

Školskú úroveň vzdelávania budú predstavovať školské vzdelávacie programy ako východisko pre výchovno-vzdelávaciu prácu v škole. Školské programy musia vychádzať zo štátnych vzdelávacích programov. Tento typ programov nielenže posilní autonómiu školy, ale zabezpečí súlad s regionálnymi potrebami trhu práce, rozvojovými potrebami regiónu a individuálnymi potrebami jednotlivcov. Školám sa otvoria širšie možnosti pre spoluprácu školy so zamestnávateľskými organizáciami formou poradných zborov, resp. pracovných skupín. V tejto súvislosti je aktuálne využitie licencie, ktorej držiteľom je Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR a ktorá je výstupom projektu Integrovaný systém typových pozícií. Výstupy obsahujú mnohé prvky použiteľné v odbornom vzdelávaní a príprave, i vo forme samostatného predmetu s názvom *Úvod do sveta práce*. V súčasnosti prebiehajú práce na tvorbe štátnych vzdelávacích programov v rámci projektu ESF „*Skvalitnenie odborného vzdelávania v SR na úrovni ISCED 3C*“. 15 štátnych vzdelávacích programov pre skupiny učebných odborov budú základom na následné práce na tvorbe školských vzdelávacích programov.

V marci 2007 bol Ministerstvom školstva SR schválený materiál pod názvom *Návrh systému koordinácie odborného vzdelávania a prípravy pre trh práce*.^{VIII} Návrh vychádza z požiadavky na riešenie prioritnej úlohy v oblasti OVP. Popisuje súčasnú situáciu v spolupráci medzi zamestnávateľskou sférou a OVP, ako aj jej základný právny rámec. Prezentuje dôležité informácie a návrhy zamestnávateľských subjektov, vzdelávacích inštitúcií a orgánov štátnej správy a samosprávy o súčasnom stave a ďalšom vývoji začlenenia zamestnávateľov v OVP, ktoré nielen popisuje, ale aj hodnotí. Materiál predkladá návrhy a opatrenia na koordináciu trhu práce s inštitúciami OVP, ktoré by pomohli zaktivizovať a zlepšiť súčasný stav odborného školstva. Predložená forma systému koordinácie odborného vzdelávania pre trh práce sa usiluje splniť tri hlavné ciele. Popísať vývoj a súčasný stav spolupráce trhu práce v rozvíjaní a skvalitnení úrovne počiatočného OVP v Slovenskej republike, navrhnuť systém koordinácie OVP a trhu práce a odporučiť opatrenia, ktoré by umožnili zaktivizovať a zlepšiť začlenenie zamestnávateľskej sféry do OVP. V súvislosti s materiálom *Návrh systému koordinácie odborného vzdelávania a prípravy pre trh práce* bolo uložené Štátnemu inštitútu odborného vzdelávania spracovanie detailnej odvetvovej analýzy. Zároveň bolo uložené schválenie systému koordinácie odborného vzdelávania a prípravy pre trh práce zapracovať do nového zákona o výchove a vzdelávaní.

Podmienkou úspešného vstupu žiakov na trh práce je nová kvalita OVP podmienená systémovým prístupom a aktívnou účasťou zamestnávateľských subjektov k riešeniu oblasti jeho cieľov, obsahu a štruktúry, spoluprácou s inštitúciami združujúcimi zamestnávateľov, so zamestnávateľmi, ústrednými orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy a ďalšími subjektmi pri prispôsobovaní existujúcich učebných a študijných odborov požiadavkám trhu práce aj vytvorením nových odborov.

3.4.3 Otvorenie prístupu k ďalšiemu a vysokoškolskému vzdelávaniu

Kroky Slovenskej republiky v súvislosti s prípravou a implementáciou *Stratégie CZV a CZP a* s prípravou zákona o celoživotnom vzdelávaní sledujú ciele pokrývajúce zámery otvoriť prístup k ďalšiemu a vysokoškolskému vzdelávaniu v SR vo väčšej miere než doteraz.

VIII

http://www.minedu.sk/data/USERDATA/RegionalneSkolstvo/OdborneVzdelavanie/SKOV/20070404_system_koordinacie_OVP.pdf

Nástrojmi zadanými v stratégii a zákone dôjde k : rozšíreniu prístupu k CŽV prostredníctvom poskytovaných informácií a poradenstva o všetkých možnostiach a príležitostiach; vytvoreniu efektívneho a funkčného systému poradenstva pre voľbu povolania a kariérový rast; zavedeniu systému odborného rastu poradenských pracovníkov prepojeného so systémom ich ďalšieho vzdelávania a so systémom odbornej metodologickej podpory; vybudovaniu systému poskytujúceho nevyhnutné informácie pre rozhodovanie všetkých účastníkov vzdelávania (žiakov, rodičov, škôl, zamestnávateľov a zamestnancov štátnej správy a samosprávy); poskytovaníu vzdelávania pre všetkých tak, aby sa mohla zabezpečiť väzba medzi vzdelávaním a ostatnými povinnosťami a aktivitami; vypracovaniu flexibilných vzdelávacích programov s rôznou dĺžkou štúdia (dlhodobé, krátkodobé a rýchlokurzy); zavedeniu modulového prístupu do vzdelávania podporujúceho stupňovitú prípravu; vytvoreniu uceleného systému hodnotenia žiakov na konci každého stupňa vzdelávania založeného na diagnóze predpokladov a dosiahnutých výsledkov. V súhrne teda i o opatrenia na zabezpečenie prístupu k vzdelávaniu pre všetkých tak, aby sa mohli uplatniť v spoločnosti založenej na vedomostiach.

3.4.4. Zameranie sa na špecifické vzdelávacie/odborné potreby učiteľov pôsobiacich v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy a vzdelávania dospelých s cieľom pomôcť im vyrovnat' sa s meniacimi úlohami v znalostnej spoločnosti

V roku 2006 bola Ministerstvom školstva SR schválená Metodika tvorby profesijných štandardov jednotlivých kategórií pedagogických zamestnancov, založená na kompetenčných profiloch jednotlivých kategórií pedagógov, odvodených z cieľov vzdelávania, hodnôt a cieľov školy.

Koncom roku 2006 bola vypracovaná Koncepcia kariérového systému v školstve, ktorého kosťou je kariérový poriadok pedagógov, založený na skvalitňovaní pedagogických kompetencií v kariérnych cestách profesie.

V roku 2005 a 2006 boli finančné prostriedky z Európskeho sociálneho fondu podstatným faktorom, prispievajúcim k realizácii vzdelávacích projektov pre ďalšie vzdelávanie učiteľov. Ich prostredníctvom vzdelávacie organizácie Ministerstva školstva SR využívali inštitút tzv. národných projektov, ktoré pomohli k rozvoju profesijných kompetencií učiteľov (napr. vzdelávanie pedagógov pre využívanie informačno-komunikačných technológií vo vyučovacom procese – funkčná gramotnosť (FIT), vzdelávanie vedúcich pedagogických zamestnancov, vzdelávanie k ukončovaniu štúdia v stredných školách, vzdelávanie v oblasti cudzích jazykov, vzdelávanie kariérového/profesionálneho poradenstva, globálne rozvojové vzdelávanie, vzdelávanie učiteľov v oblasti práce so žiakmi zo sociálne znevýhodneného sociálneho prostredia, asistentov učiteľa na podporu sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí vo vzdelávaní ohrozených žiakov, vzdelávanie k výchove k ľudským právam, vzdelávanie dištančnou formou (EDiF), na vybudovanie informačno-vzdelávacieho portálu pre širokú žiacku a laickú verejnosť a pod.).

V priebehu rokov 2005 a 2006 sa plnil cieľ programu MŠ SR - *Rozvoj regionálneho školstva*. Vyškolením 55 000 pedagogických zamestnancov regionálneho školstva v kurzoch zameraných na využívanie informačných a komunikačných technológií sa plnil cieľ zvýšiť počítačovú gramotnosť pedagogických zamestnancov regionálneho školstva. S podporou Európskych štrukturálnych fondov sa bude v rokoch 2006-2008 realizovať projekt na získanie funkčnej gramotnosti v oblasti informačných technológií pre 40 000 pedagogických zamestnancov. V rámci realizácie projektu podporovaného Európskou komisiou e-twinning bola na Slovensku zriadená Národná služba pre elektronickú spoluprácu www.etwinning.sk K 1. 9. 2006 bolo zaregistrovaných 479 škôl (14 %) a realizovalo sa 149 projektov.

Existencia vzdelávacích organizácií Ministerstva školstva SR pre ďalšieho vzdelávanie pedagógov dáva záruku na celé pokrytie územia Slovenskej republiky vzdelávacími podujatiami, na promptné zavedenie vzdelávania na získanie potrebných požadovaných zručností a kompetencií pedagógov, i pre získanie kvalifikácie, i na prechodné obdobie.

3.4.5 Opatrenia na podporu zapojenia sociálnych partnerov do odbornej prípravy, najmä pokiaľ ide o sektorové prístupy k zručnostiam a kvalifikáciám

Sociálni partneri ako cieľová skupina sa zúčastnia riešenia projektov tvorby Národnej sústavy povolání a Národnej sústavy kvalifikácií prostredníctvom svojich zástupcov v konzultačnom tíme projektu. Konzultačné tímy budú pripomienkovať výstupy projektu. Ďalej sa budú zástupcovia sociálnych partnerov priamo podieľať na vývoji a tvorbe profesijných profilov povolání, kvalifikačných a hodnotiacich štandardov a doplnkov certifikátov. Pre prácu v projektoch budú nominovaní organizáciami zamestnávateľov s celoštátnou pôsobnosťou, hospodárskymi a priemyselnými komorami a ústrednými odborovými orgánmi na základe záujmu do otvoreného variantu inštitucionalizovaných foriem orgánov.

Zamestnávatelia, ich združenia a komory, budú zároveň zapojení do práce orgánov s názvom „sektorové rady“, ktoré budú stáť pri tvorbe kvalifikácií a garantovať ich.

3.4.6 Opatrenia na podporu príležitostí a prístupu k vzdelávaniu a alternatívnych spôsobov pre znevýhodnených ľudí vrátane ľudí s predčasne ukončenou školskou dochádzkou

Slovenská republika sa zapojila do iniciatívy tzv. „škôl druhej šance“, ktorá bola navrhnutá Európskou komisiou v dokumente z roku 1995 - *Biela kniha "Vyučovanie a učenie: smerom k vzdelávajúcej sa spoločnosti"* s cieľom bojovať proti nezamestnanosti medzi mladými ľuďmi vo veku 16-24 rokov zo znevýhodneného prostredia, ktorí predčasne odišli zo škôl bez dosiahnutia požadovanej kvalifikácie. Primárne a sekundárne kritéria škôl druhej šance sú v súlade s filozofiou a princípmi Národného programu výchovy a vzdelávania v SR na najbližších 15-20 rokov (Milénium). Cieľom školy druhej šance je zlepšiť integráciu týchto mladých ľudí, ktorí čelia reálnej hrozbe vylúčenia z trhu práce a to tak, že sa budú podieľať na zlepšovaní ich schopnosti a motivácie učiť sa a nadobudnúť základné vedomosti a nové zručnosti.

Základná myšlienka spočíva v reintegrácii tejto cieľovej skupiny tým, že sa im ponúkne druhá šanca prostredníctvom nového typu vzdelávania. Vzhľadom k averzii voči tradičnému spôsobu vzdelávania, ktorá medzi týmito mladými ľuďmi vládne, školy druhej šance fungujú na úplne iných princípoch. Je veľmi dôležité, aby škola sama osebe bola motivujúcim prostredím. Škola by mala mať silné prepojenie s partnerskými firmami v regióne, čím by sa zaručilo vhodné vzdelávanie s perspektívou uplatnenia absolventov na trhu práce. Zložitosť vzdelávania a dovzdelávania ľudí z uvedenej cieľovej skupiny spočíva v tom, že ich subjektívna disponabilita pre zaradenie do štandardnej vzdelávacej siete je nízka a to je aj dominantná príčina, pre ktorú z inštitucionalizovanej školskej siete vypadávajú. Potrebujú iný prístup, tempo, obsah, metódy, spôsob výučby, prostredie, než je zaužívané v štandardnom školskom systéme.

Krátkodobé rekvalifikačné a motivačné kurzy, výcviky, sú potrebným doplnkom dovzdelávania, ale neriešia existenčné problémy marginalizovaných skupín mládeže efektívne v nadväznosti na ich uplatnenie sa na trhu práce. Zamestnávatelia neakceptujú certifikáty z krátkodobých kurzov ako dostatočnú kvalifikáciu pre výkon určitej profesie.

Uvedená skupina sa nedokáže presadiť na trhu práce a ostáva dlhodobo nezamestnaná bez druhej šance zapojiť sa do výchovno-vzdelávacieho procesu. Túto problematiku sa Slovenská republika usiluje riešiť systémovo a regionálne podporou vzniku vzdelávacích ustanovizní tohto typu podľa potrieb a demografickej štruktúry obyvateľov. Riešenie je možné len za úzkej spolupráce subjektov v regióne, ktoré vytvoria nadväznosť v štruktúre za predpokladu ich prepojenia v sociálno-politickom systéme daného mesta, regiónu resp. kraja.

Podporované aktivity smerujú k cieľu, aby úroveň získaných vedomostí absolventov škôl druhej šance bola na rovnakej kvalitatívnej úrovni ako úroveň vedomostí absolventov z akejkoľvek inej školy v rámci existujúceho školského systému vzdelávania. Štandardy kvality škôl druhej šance sú aktuálne spracovávané Európskou asociáciou miest škôl druhej šance a jej partnermi v rámci medzinárodného projektu TQM (Total quality management- Komplexné riadenie kvality), SOCRATES, Grundtvig 1. Siet'ovaním škôl druhej šance sa vytvára záchytný systém zabezpečujúci zotrvanie žiaka vo vzdelávacom procese a jeho následnú reintegráciu na trh práce. Na financovanie sa nepodieľajú účastníci vzdelávania, ale realizuje sa na základe združených finančných prostriedkov (zo/od štátneho rozpočtu, štrukturálnych fondov, nadačných zdrojov, podnikov, miest, samosprávnych krajov, neziskových organizácií, občianskych združení).

Čo sa týka podpory inej formy podpory stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania znevýhodnených sociálnych skupín, sekretariát splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity na základe uznesenia vlády SR poskytuje finančné prostriedky na Program podpory rómskych žiakov stredných a vysokých škôl. Tieto prostriedky sú určené stredným školám a jednotlivcom, študentom VŠ, na uľahčenie štúdia nadaným rómskym žiakom zo sociálne slabých rodín. Pomoc sa týka všetkých škôl zaradených do siete stredných škôl a to maturitných a nematuritných odborov (učilíšť a praktických škôl), vrátane vyšších odborných škôl ako aj vysokých škôl. V prípade stredoškolského štúdia je žiadateľom o podporu stredná škola, prostredníctvom riaditeľa, ktorý na základe určených kritérií vykoná výber uchádzačov o podporu štúdia na svojej škole. Žiadosti škôl budú posudzované výberovou komisiou pri Sekretariáte splnomocnenkyne vlády a po schválení finančnej podpory a uzatvorení písomnej zmluvy s Úradom vlády SR môže škola realizovať program podpory. V prípade vysokoškolského štúdia je podpora realizovaná prostredníctvom Nadácie otvorenej spoločnosti.

3.4.7 Opatrenia na zvýšenie participácie dospelých na celoživotnom vzdelávaní a posilnenie kľúčových kompetencií dospelých a starších ľudí bez ohľadu na to, či sú zamestnaní (benčmark EÚ).

Medzi opatrenia vytvorenej Stratégie ČŽV a ČŽP, ktoré podporujú zvýšenie participácie dospelých na celoživotnom vzdelávaní patria:

- zaviesť systém priebežného monitorovania a prognózovania vývoja vzdelávacích potrieb za účelom vytvorenia podmienok pre občanov, zamestnávateľov, verejnú správu a vzdelávacie inštitúcie, reagovať na meniace sa potreby trhu práce,
- zaviesť informačný systém pre celoživotné vzdelávanie a celoživotné poradenstvo, ktorý bude účinným nástrojom voľného prístupu občanov a inštitúcií k vzdelaniu a poradenstvu a zároveň bude obojsmerným nástrojom komunikácie svojich klientov,
- zaviesť systém riadenia kvality celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva prostredníctvom funkcií národnej authority oprávňujúcich certifikovať vzdelávacie ustanovizne, akreditovať programy neformálneho vzdelávania v modulárnej podobe s pridelením kreditov jednotlivým modulom; certifikovať lektorov a manažérov neformálneho vzdelávania a kariérových poradcov,

- zaviesť uznávanie výsledkov neformálneho a informálneho vzdelávania ustanovením národnej authority, ktorá bude autorizovať fyzické a právnické osoby na overovanie výsledkov neformálneho a informálneho vzdelávania za účelom nadobudnutia čiastkovej alebo úplnej kvalifikácie a priame uznávanie výsledkov neformálneho vzdelávania prostredníctvom akreditovaných programov neformálneho vzdelávania v modulárnej podobe s prideleným počtom kreditov.